

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
Одељење за ратне
злочине
КжЗ По2 1/19
29.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, као суд трећег степена, у већу састављеном од судије Зорана Савића, председника већа, судија Вучка Мирчића, Милене Рашић, Мирјане Поповић и Татјане Вуковић, чланова већа, уз учешће вишег саветника Браниславе Муњић, записничара, у кривичном предмету **окривљеног Драгана Бајића и др**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ, одлучујући о жалбама окривљеног Драгана Бајића, његових бранилаца, адвоката Драгоша Цукавца и Милана Ранића, окривљеног Марка Пауковића и његовог браниоца, адвоката Љиљане Ћесаровић, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, Кж1 По2 1/19 од 29.05.2019. године, након одржане јавне седнице већа, у смислу члана 447 Законика о кривичном поступку, **дана 29. октобра 2019. године**, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе окривљеног Драгана Бајића, његових бранилаца, адвоката Драгоша Цукавца и адвоката Милана Ранића, окривљеног Марка Пауковића и његовог браниоца, адвоката Љиљане Ћесаровић, а пресуда Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине Кж1 По2 1/19 од 29.05.2019. године, се **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

1. Првостепена пресуда, другостепена пресуда, изјављене жалбе и предлог Тужиоца за ратне злочине

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине, К.По2 бр.2/18 од 27.12.2018. године, окривљени Драган Бајић и окривљени Марко Пауковић, на основу одредбе члана 423 став 1 тачка 2 ЗКП-а, ослобођени су од оптужбе да су извршили кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези члана 22 КЗ СРЈ, и одлучено је, на основу одредбе члана 265 став 1 ЗКП-а, а у вези члана 261 ЗКП-а, да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, Кж1 По2 бр.1/19 од 29.05.2019. године, усвојена је жалба Тужиоца за ратне злочине, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине, К.По2 бр.2/18 од 27.12.2018. године, тако што су окривљени Драган Бајић и Марко Пауковић оглашени кривим да су извршили кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези члана 22 КЗ СРЈ, па их је Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, применом одредби члана 5, 33, 38 и 41 КЗ СРЈ, осудио на казне затвора у трајању од по дванаест година. На основу одредбе члана 264 став 4 ЗКП-а, окривљени су ослобођени плаћања трошкова кривичног поступка и паушалног износа и одређено је да исти падају на терет буџетских средстава суда.

Против наведене пресуде Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, жалбе су изјавили:

-окривљени Драган Бајић, из свих законских разлога, са предлогом да Апелациони суд у Београду уважи жалбу, ожалбену пресуду преиначи и ослободи га од оптужбе. Окривљени је замолио да благовремено буде обавештен о дану и часу одржавања седнице већа, како би истој присуствовао, у складу са чланом 447 ЗКП-а;

-браниоци окривљеног Драгана Бајића, адвокат Драгош Цукавац и адвокат Милан Ранић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП-а, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања из члана 440 ЗКП-а и повреде кривичног закона из члана 439 став 1 тачка 2 ЗКП-а, са предлогом да Апелациони суд у Београду усвоји жалбу, ожалбену пресуду преиначи и окривљеног Драгана Бајића ослободи од оптужбе јер није доказано да је учинио кривично дело за које је оптужен или да ожалбену пресуду укине и предмет врати Апелационом суду у Београду, Одељењу за ратне злочине, на поновно суђење. Браниоци су, сходно одредби члана 447 ЗКП-а, захтевали да заједно са окривљеним Драганом Бајићем буду обавештени о седници већа;

-окривљени Марко Пауковић, због битних повреда одредаба кривичног поступка и погрешно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, уважи жалбу и преиначи ожалбену пресуду у ослобађајућу. Окривљени је замолио суд да га благовремено обавести о дану и времену одржавања седнице већа, како би истој присуствовао, у складу са чланом 447 ЗКП-а.

-бранилац окривљеног Марка Пауковића, адвокат Љиљана Ћесаровић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП-а, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања из члана 440 ЗКП-а, повреде кривичног закона из члана 439 тачка 3 ЗКП-а и одлуке о кривичној санкцији из члана 441 став 1 ЗКП, са предлогом да Апелациони суд у Београду у трећем степену преиначи побијану пресуду тако што ће окривљеног Марка Пауковића ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из

члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези члана 22 КЗ СРЈ, у смислу члана 423 тачка 2 ЗКП, а уколико нађе да постоји битна повреда одредаба кривичног поступка, ожалбену пресуду укине и врати на поновно одлучивање, али другом већу.

Тужилац за ратне злочине је, поднеском Ктж.бр.6/19 од 14.08.2019. године, предложило да се жалбе окривљеног Драгана Бајића, његових бранилаца, адвоката Драгоша Цукавца и адвоката Милана Ранића, окривљеног Марка Пауковића и његовог браниоца, адвоката Љиљане Ћесаровић, изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, Кж1 По2 бр.1/19 од 29.05.2019. године, одбију као неосноване и да се ожалбена пресуда потврди.

Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, као суд трећег степена, одржао је седницу већа, у складу са одредбом члана 447 ЗКП-а, у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Душана Кнежевића, окривљеног Драгана Бајића, његових бранилаца, адвоката Драгоша Цукавца и адвоката Милана Ранића, окривљеног Марка Пауковића и његовог браниоца, адвоката Љиљане Ћесаровић, на којој је размотрио списе предмета, па је након разматрања навода и предлога из изјављених жалби, а имајући у виду и мишљење Тужилаштва за ратне злочине, из напред цитираног поднеска, након што је другостепену пресуду испитао у оквиру основа, дела и правца побијања који су истакнути у жалбама, сходно одредби члана 451 став 1 ЗКП-а, и по службеној дужности, сходно одредби члана 451 став 2 ЗКП-а, донео одлуку као у изреци пресуде.

2. Разлози за одбијање жалби

2.1 Истицање битних повреда одредаба кривичног поступка

Жалбама окривљеног Драгана Бајића, његових бранилаца, адвоката Драгоша Цукавца и адвоката Милана Ранића, окривљеног Марка Пауковића и његовог браниоца, адвоката Љиљане Ћесаровић, другостепена пресуда се оспорава због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП-а, наводећи да је изрека ожалбене пресуде противречна датим разлозима, да су у пресуди изостали разлози о чињеницама које су предмет доказивања, док су разлози који су дати нејасни и у знатној мери противречни, као и да о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправе или записника о исказима датим у поступку и самих тих записника, због чега није могуће испитати законитост и правилност пресуде.

Међутим, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, као суд трећег степена, супротно напред наведеним жалбеним наводима, налази да изрека ожалбене пресуде није противречна разлозима пресуде, да је другостепени суд о свим чињеницама важним за доношење пресуде дао довољне, јасне и аргументоване разлоге, који у погледу одлучних чињеница не садрже никакве противречности, нити нејасноће, док је другостепени суд у побијаној пресуди, којом је окривљене Драгана Бајића и

Марка Пауковића огласио кривим, дао детаљне разлоге, које у свему као правилне прихвата и веће овог суда.

2.2 Истицање погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања

Према оцени Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, као суда трећег степена, неосновано се другостепена пресуда жалбама окривљеног Драгана Бајића, његових бранилаца, адвоката Драгоша Цукавца и адвоката Милана Ранића, окривљеног Марка Пауковића и његовог браниоца, адвоката Љиљане Тесаровић, оспорава због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, уз оспоравање оцене суда о изведеним доказима и његових чињеничних и правних закључака.

Најпре, неосновано се изјављеним жалбама оспорава закључак другостепеног суда да су управо окривљени Драган Бајић и Марко Пауковић извршили предметно кривично дело, указујући на погрешну оцену исказа испитаних сведока, пре свега Есме Бехар, Емсуда Бехара, Рефика Хотића, Бајра Бехара, Дурсума Хотића и Дервише Хотић, уз посебно истицање разлика у исказима ових сведока.

2.2.1 Радње пред кућом Хотић Дурсума

По оцени овога суда, правилно је другостепени суд чињенице које се односе на долазак окривљених Драгана Бајића и Марка Пауковића критичне вечери пред кућу Хотић Дурсума и испаливање више метака у улазна врата и насилни улазак у кућу, утврдио из исказа сведока Есме Бехар, Бајра Бехара, Дурсума Хотића, Дервише Хотић и Емсуда Бехара, правилно оцењујући њихове исказе као истините, уверљиве и међусобно сагласне.

Наиме, када се искази сведока Есме Бехар, Бајре Бехара и Емсуда Бехара, који су критичне вечери видели окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића када су дошли возилом “Голф” црвене боје до куће Дурсума Хотића и чули пуцњаву, те позивање окривљених да Дурсум изађе из куће, доведу у везу са исказом сведока Дурсума Хотића, који је том приликом видео возило “Голф” црвене боје, као и са исказом сведока Дервише Хотић, која је видела два војника, које је описала, као и са исказом сведока Рефика Хотића, да је видео црвени “Голф” који је прошао према седишту села, одакле се потом зачула пуцњава, и по оцени овога суда долази се до несумњивог закључка да су се управо овде окривљени, дана 10.10.1992. године, довели путничким возилом марке “Голф” црвене боје, пред кућу Дурсума Хотића, позивајући истог да изађе, а након што се он није јавио, испалили више метака у улазна врата и насилно ушли у кућу, што је утврђено из исказа сведока Дурсума Хотића, који је сутрадан након критичног догађаја отишао у своју кућу и видео да су у врата испалили меци, да је проваљено у кућу, да су ствари биле разбацане, а телевизор са метком на екрану, па стога супротни жалбени наводи окривљених и њихових бранилаца, којима се оспоравају искази наведених сведока, истицањем да су њихови искази међусобно контрадикторни, нису могли бити прихваћени као основани.

2.2.2 Лишење живота Разић Хасана

Правилно је, по оцени овога суда, другостепени суд прихватио као јасан и уверљив исказ сведока Рефика Хотића да је, дошавши до куће Минке Јусић, пред кућом затекао Хасана Разића, те да је, док је био у кући, видео да се возило “Голф” црвене боје, након догађаја пред кућом Дурсума Хотића, враћа ка кући Минке Јусић и када је пуцано рафално у Хасана Разића, који је тада стајао пред кућом, а кога је касније видео како лежи у дну степеница на подесту - када је изашао из куће након убиства жена и девојчице, а сутрадан након критичног догађаја, тело Хасана Разића, пред кућом Минке Јусић, видели су и сведоци Бајро Бехар, Дурсум Хотић и Емсуд Бехар, при чему разлике у исказима наведених сведока који се односе на положај у којем су затекли сада покојног Хасана Разића, на шта се жалбама указује, и по оцени овога суда не представљају битне разлике које би дискредитовале аутентичност исказа наведених сведока у погледу предметне околности, о чему су у образложењу ожалбене пресуде на страни 7, дати јасни, детаљни и довољно аргументовани разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

2.2.3 Лишење живота цивила у кући Јусић Минке

По правилној оцени другостепеног суда, сведоци Есма Бехар, Бајро Бехар, Дурсум Хотић и Емсуд Бехар су у својим исказима били јасни, децидни и убедљиви, да су се критичне вечери окривљени Драган Бајић и Марко Пауковић упутили ка кући Минке Јусић, што је сведок Есма Бехар видела док је стајала на прозору своје куће, која је од куће Јусић Минке удаљена 50 метара и зачула је рафал, те је и сведок Дурсум Хотић, који се том приликом налазио у кући Есме Бехар, седећи поред прозора који је био окренут ка Минкиној кући, такође чуо рафале из правца Минкине куће, па је и сведок Емсуд Бехар, са прозора куће Есме Бехар, где се критичном приликом налазио, видео да се ауто на раскрсници вратио у рикверц до куће Минке Јусић, коју је он могао да види, а потом се чули рафали, док је сведок Бајро Бехар био у дворишту, испред појате Алије Хотића, када су се окривљени Марко Пауковић и Драган Бајић возилом упутили низ село и отишли до куће Минке Јусић, те када су дошли до куће Минке Јусић чуо је рафале.

Када се искази наведених сведока доведу у везу са исказом сведока Рефика Хотића који се критичном приликом налазио у кући Минке Јусић, заједно са Минком Јусић, Муниром Хотић, Ђемилом Бехар и њеном ћерком Сафетом Бехар, која је тада имала 12 година, који је, и по оцени овога суда, јасно и доследно навео да је видео да се возило марке “Голф” црвене боје, које је прошло поред куће Минке Јусић, враћа ка Минкиној кући, да су тада жене повикале да се он склони да их не би дирали зато што је мушкарац, јер су у кући осим њега биле све жене, због чега је он ушао у собу, која се налазила поред баште и сео на кауч, а недуго од његовог уласка у ту собу зачуо је галаму и изговорене речи “Отварај усташку вам мајку, храните банду у шуми” и зачула се страшна пуцњава из аутоматског оружја из правца кухиње, где су се налазиле жене, а

пре саме пуцњаве зачуо је гласове жена, односно глас Ђемиле Бехар, која је тим лицима запомагала речима “Немојте ми дете убити”, на шта су њих двојица одговорили “Нећемо”, али се након тих речи зачуо прасак из аутоматског оружја и препознао је глас своје супруге Мунире, која је изговорила “Ај мајко”, након чега није чуо никакве јауке, нити било који други знак живота тих жена, ни детета, и по оцени овога суда долази се до несумњивог закључка да су управо окривљени Драган Бајић и Марко Пауковић лишили живота цивиле у кући Јусић Минке.

Понашање наведеног сведока тј. чињеница да је након пуцњаве остао да седи непомичан на каучу још сигурно три сата од када је чуо звук аута, јер није смео да изађе напоље, а када је дошао себи, устао је, отворио врата собе и кренуо у правцу излаза из куће, истичући да је у кући био потпуни мрак и да се није ништа видело, да није окретао главу према вратима од кухиње где су биле убијене жене, а преко веранде је изашао на степенице, и по оцени овога суда није неживотно и нелогично, с обзиром на природу предметног догађаја, који је сам за себе стресан, а описано понашање сведока, како то правилно закључује другостепени суд, управо указује на његово посебно психичко стање и инстинктиван страх за свој живот, па се стога жалбени наводи окривљених и њихових бранилаца, којима се указује да је неуверљиво и неживотно да након одласка људи који су убили остале цивиле у кући, сведок није осетио потребу да изађе и провери да ли је неко преживео, оцењују као неосновани.

Овај суд је надаље имао у виду да из записника о саслушању сведока Рефика Хотића пред Кантоналним судом у Бихаћу дана 20.12.2001. године (у коме је наведено да сведок даје исказ у поступку који се води против Јована Кондића и Марка Пауковића) произлази да је овај сведок навео да сигурно зна да су убиство ових цивила починили Марко Пауковић и Јован Кондић, те да нико није могао бити сем њих двојице.

Међутим, увидом у наведени записник најпре је уочљиво да је исти штур и сумаран, да се сведок Рефик Хотић том приликом уопште није изјашњавао у погледу радњи пред кућом Дурсума Хотића, а које су се неспорно догодиле и о којима се овај сведок у каснијем исказу изјашњавао, као и други испитани сведоци. При том је, у исказу датом пред Унско-санским кантоном Бихаћ, Кантоналног тужилаштва у предмету Кт.бр.98/01-Рз дана 13.02.2007. године, у коме се детаљно изјашњавао у погледу свих догађаја критичне вечери, сведок Рефик Хотић навео је да је сигуран да су жене и дете побили војни полицајци Драган Бајић и Марко Пауковић, да се добро сећа гласова ових лица, а да не зна ко је Јован Кондић, да је име Јован Кондић погрешно уписано јер тог човека он не познаје, нити га је икада познавао.

Како је и на записницима о саслушању сведока састављеним дана 06.12.2001. године, пред истражним судијом Кантоналног суда у Бихаћу, када су саслушани сведоци Есма Бехар и Бајро Бехар, такође наведено да се ради о кривичном поступку против окривљеног Јована Кондића и др., док су ови сведоци, приликом наведених саслушања, говорили о учешћу у догађајима од 10. октобра 1992. године Марка Пауковића и Драгана Бајића (а не и Јована Кондића), при којим тврдњама су остали и

приликом каснијих саслушања сведоци, и то Есма Бехар дана 08.07.2002. године, односно Бајро Бехара дана 15.05.2007. године, то се довођењем у везу исказа сведока Есме Бемар, Емсуда Бехара и Бајре Бехара, који су критичне вечери и препознали овде окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића, као и исказа Дурсума Хотића, који је критичне вечери чуо Марка Пауковића и разговор између марка Пауковића и Драгана Бајића, а који сведоци Марка Пауковића и Драгана Бајића познају од раније, са исказима сведока Рефика Хотића од 20.12.2001. године и од 13.02.2007. године, и по ставу овога суда, како то правилно закључује другостепени суд, са несумњивом сигурношћу може закључити да сведочење Рефика Хотића изношењем чулних опажања о лицима и њиховим радњама током критичне вечери представља доказ којим се, у склопу са осталим наведеним исказима, утврђује ко су извршиоци предметног кривичног дела.

На правилан закључак другостепеног суда, по оцени овога суда, указује и чињеница да је сведок Есма Бехар у свом исказу пред истражним судијом Кантоналног суда у Бихаћу 06.12.2001. године, као и приликом саслушања 08.07.2002. године, навела да Јована Кондића не познаје, а да лично зна окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића, као и чињеница да је сведок Емсуд Бехар на препознавању 12.12.2012. године, преко фотографија, између девет приказаних фотографија, међу којима је била и фотографија Јована Кондића, препознао окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића, али не и Јована Кондића. Притом је и сам окривљени Марко Пауковић пред овим судом навео да Јован Кондић није био припадник његове јединице.

Жалбени наводи окривљених и њихових бранилаца, којима се оспорава кредибилитет исказа сведока Рефика Хотића указивањем на наводе овог сведока који се односе на коришћење камере приликом увиђаја, количину крви у унутрашњости куће у којој су убијени цивили критичном приликом, као и број просторија у наведеној кући, нису могли бити прихваћени као основани.

Наиме, сведок Рефик Хотић је пред Кантоналним тужилаштвом Унско-санског кантона Бихаћ од 13.02.2007. године, навео да је дошла цивилна полиција из Кључа, са судијом и камером, те су исти улазили у кућу код Минке, не говорећи да су снимали унутрашњост куће, већ само да је он тада био "сликан" том камером у колима која су била црвене боје и личила колима са којима су се довезла лица Пауковић и Бајић, која су побила жене, из чега се, и по оцени овога суда, како то правилно закључује првостепени суд, не може недвосмислено закључити да сведок говори о апарату за филмско снимање, а не о фотографском апарату, што све може значити именица камера, у прилог ком закључку иде и чињеница да је сведок Неђељко Тепић у свом исказу навео да је приликом увиђаја фотографисано лице места.

Потом, када су у питању наводи сведока Хотић Рефика да је било доста крви у унутрашњости куће у којој су критичном приликом убијени мештани, и по ставу овога суда, чињеница да постојање крви није констатовано у записнику о увиђају не утиче на истинитост наведеног дела исказа овог сведока, имајући у виду налаз и мишљење судског вештака професора др Бранимира Александрића, који је на основу података

које је цитирао у свом налазу, и то записника о увиђају и спољашњем прегледу лешева које је извршио др Стојан Мацановић, као и записника истражног судије о ексхумацији лешева, навео да се око свих лешева налазила велика количина крви, како је то утврђено и из записника о прегледу лешева од 11.10.1992. године, сачињеног од стране др Стојана Мацановића који је констатовао да је околина свих унесрећених подливена великом количином крви и да су повреде које су критичном приликом задобиле Минка Јусић, Сафета Бехар, Ђемила Бехар и Мунира Хотић изазвале обилна унутрашња и спољашња крварења.

Такође, сведок Рефик Хотић је у свом исказу јасно навео да су у кући код Минке у кухињи биле Мунира, Минка, цурица Бехар Сафета, која је имала 12 година и Бехар Ђемила, да је он сео на кауч који се налазио испод прозора, као и да су, када су чули да се ауто враћа ка Минкиној кући жене повикале да се он склони, да их не би дирали зато што је мушкарац, јер су у кући осим њега биле све жене, због чега је он ушао у собу, која се налазила поред баште и сео на кауч, што несумњиво, и по оцени овога суда, указује да се ради о две просторије о којима сведок говори, због чега је правилан закључак другостепеног суда да ови наводи сведока Рефика Хотића нису супротни записнику о увиђају у коме је наведено да се ради о две собе.

По оцени овога суда, ни жалбени наводи браниоца окривљеног Марка Пауковића, адвоката Љиљане Ђесаровић, који се односе на погрешно утврђено, односно неутврђено место где су убијени цивили, указујући да се у изреци ожалбене пресуде наводи да су цивили убијени у кући Минке Јусић, а да из материјалних доказа у списима предмета и то записника о увиђају и записника о спољашњем прегледу лешева стоји да су убијени цивили пронађени у кући Казић или Разић Хасана, такође нису могли бити прихваћени као основани.

Наиме, чињеница је да у записнику о увиђају истражног судије Основног суда у Кључу Кри.бр.83/92 од 11.10.1992. године, који је потписао истражни судија Рајко Дакић, а увиђају су присуствовали истражни судија Рајко Дакић, Драган Којић, Основни јавни тужилац у Кључу, Гојко Гавриловић, криминалистички техничар СЈБ Кључ, Неђо Тепић оперативни радник СЈБ Кључ, стоји да се убиство догодило 10.10.1992. године, у кући Казић Хасана, кућни број 62, у селу Камичак, а такође стоји и да је истражни судија констатовао да су ствари уредно свака на свом месту у просторијама куће, да су простирке на патосима уредне, да нема никаквих трагова предмета који би упућивали на извршиоце, да нису пронађени никакви меци, нити чауре, нити су пронађени трагови крви по зидовима.

Међутим, по оцени овога, правилно је другостепени суд овај доказ ценио у склопу са осталим изведеним доказима и то са исказима испитаних сведока, као и са изјашњењем судског вештака проф. др Бранимира Александрића са главног претреса дана 22.11.2017. године, који је на питање стручног саветника да ли је увиђајна екипа која је вршила увиђај на лицу места у кући где су пронађени лешеве, извршила увиђај квалитетно, са судско-медицинске тачке гледишта, уколико је у записнику констатовано да у кући нема оштећења зидова и ствари, одговорио да сигурно није урађено

квалитетно и добро.

Када се при том има у виду да из исказа испитаних сведока, мештана села Камичак, и то исказа сведока Есме Бехар, Бајре Бехара, Дурсума Хотића и Емсуда Бегара произлази да су се у вечерњим часовима, дана 10.10.1992. године, окривљени упутили, односно дошли до куће Минке Јусић, у којој се критичном приликом налазио и сведок Рефик Хотић, из чијег исказа је утврђено да су се у кући том приликом налазили Минка Јусић, Мунира Хотић, Ђемила Бехар и малолетна Сафета Бехар, као и да се пред кућом Минке Јусић налазио Хасан Разић, чији леш пред кућом Минке Јусић након критичног догађаја виде и сведоци Бајро Бехар, Дурсум Хотић и Емсуд Бехар, као и сведок Рефик Хотић, након изласка из куће Минке Јусић, а по убиству жена и девојчице, то се, и по оцени овога суда, околност да је у предметном записнику о увиђају назначено да се ради о кући Казић Хасана, може објаснити грешком у писању, на шта управо указује и чињеница да је у записнику о увиђају наведено да је на самом бетонском подесту на који се наслањају, односно са којег почињу дрвене степенице, које воде у горњи спрат куће, пронађен леш Казић Хасана, а при том је несумњиво да је критичном приликом убијен Разић Хасан, али не испред своје куће, већ испред куће Минке Јусић, која је и сама убијена управо у својој кући.

На околност коју правилно утврђује другостепени суд, а наиме да је у наведеном записнику погрешно наведено да се ради о кући Казић Хасана, указује и исказ сведока Неђељка Тепића, који је био на предметном увиђају као оперативни радник СБ Кључ и који је навео да се не сећа чија је то била кућа, јер је тада био први пут у, како каже, том Камичку, као и исказ сведока Душка Видовића, који је навео да је октобра 1992. године у команду јављено да су убијени људи у селу Камичак, па су отишли на лице места Владимир Видовић, Гојко Шаула и он, те се сећа да је улазио у једну кућу и да је видео лешеве убијених у кући, било је убијених жена, дете и један човек, што значи да ни овом сведоку, као ни сведоку Неђељку Тепићу, није било познато о чијој се кући ради, док су, насупрот њима сведоци Рефик Хотић и Бајро Бехар у својим исказима навели да је увиђај вршен у кући Минке Јусић.

Стога је правилно другостепени суд, имајући у виду све напред наведене доказе и њихову анализу, несумњиво утврдио да су критичне вечери у кући Минке Јусић лишени живота Минка Јусић, Мунира Хотић, Ђемила Бехар и малолетна Сафета Бехар, а која чињеница је поткрепљена и налазом и мишљењем судског вештака проф.др Бранимира Александрића, који је на главном претресу дана 22.11.2017. године, пред првостепеним судом, одговарајући на питања странака, навео да је суштина да се око свих лешева налазила велика количина крви, из чега је закључио да су особе управо страдале ту где су и пронађена њихова тела, а свој налаз и мишљење дао је између осталог и на основу података садржаних у записнику о прегледу лешева од 11.10.1991. године, сачињеног од стране вештака медицинске струке др Стојана Мацановића, који преглед је обављен истог дана када и увиђај, а из чијег записника проилази да се испод лешева налазила велика количина крви, чиме наведени записник о прегледу лешева, у склопу са већ напред наведеним и анализираним исказима сведока, по правилном закључивању другостепеног суда, представља корпус доказа из којих се несумњиво

утврђује чињеница о лишењу живота цивила у кући Минке Јусић.

Жалбени наводи окривљеног Марка Пауковића и његовог браниоца адв. Љиљане Ћесаровић, којима се указује да ожалбена пресуда не садржи оцену чињеница да из записника о спољашњем прегледу лешева произлази да су цивили добили ране различитог промера, а окривљени су неспорно од оружја имали само аутоматске пушке, да би, ако се пуцало у кући из истих, свакако било трагова пројектила на зиду и поду и били би пронађени меци и оштећења на одећи убијених, а ништа од тога није констатовано, те да у записнику о увиђају стоји да су просторије биле чисте, без трагова крви, без рупа од метака и без чаура и да улазна рана на телу Бехар Ћемиле не може да настане од аутоматских пушака, по оцени овог суда нису од утицаја на правилност закључака другостепеног суда, посебно имајући у виду несумњиву чињеницу да у записнику о прегледу лешева од 11.10.1992. године стоји да је околина свих унесрећених подливена великом количином крви, док присуство крви у записнику о увиђају уопште није констатовано, већ је напротив констатовано да нема трагова који би упућивали на извршиоце, а да у просторијама у којима су нађени лешеве ствари из домаћинства нису диране, (што може указивати да није било преметачине у просторији) што није у супротности са утврђеном чињеницом да су управо у тој просторији лица лишена живота, те када се има у виду да је доктор Александрић на претресу пред првостепеним судом изјавио да није извршен преглед одеће ниједне убијене особе, што потврђује и сведок Бајро Бехар у свом исказу датом 2007. године, да није било фотографија са увиђаја и са спољашњег прегледа лешева, то све и по оцени овог суда не доводи у сумњу закључак другостепеног суда да су оштећени критичном приликом управо у кући Јусић Минке лишени живота испаливањем већег броја метака из аутоматских пушака.

Правилно је другостепени суд из исказа сведока Есме Бехар, Емсуда Бехара, Рефика Хотића, Бајре Бехара и Дурсума Хотића, утврдио да су ови сведоци познавали овде окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића и пре критичне вечери, да су их виђали у селу Камичак, где су долазили у патролу као полицајци, да је Рефик Хотић са њима и комуницирао, као и сведок Бајро Бехар, док је сведока Дурсума Хотића окривљени Марко Пауковић дан пре критичног догађаја питао где спава, на шта му је овај одговорио да спава у кући. При том су наведени сведоци у својим исказима дали опис Марка Пауковића и Драгана Бајића, у време критичног догађаја, сагласно наводећи да је један био виши, плав, таласасте косе, док је други био нижи и црн, а сведок Есма Бехар након предочавања четири-пет фотографија различитих особа, указала је на фотографију Марка Пауковића, а потом, након предочавања такође четири-пет фотографија различитих особа, указала на фотографију Драгана Бајића, док је сведок Емсуд Бехар, након предочавања девет фотографија, на две фотографије препознао Драгана Бајића и Марка Пауковића.

Стога, имајући у виду наведено, и по оцени овога суда, није неувобичајено да наведени сведоци један критични догађај на идентичан начин описују у ситуацији када посматрају исти тренутак, у конкретном случају излазак Марка Пауковића и Драгана Бајића из возила "Голф" црвене боје, при чему окривљене познају од раније, па их

препознају, без обзира на временске услове о којима су и сами сведоци говорили, тј. да је критичном приликом падала киша, да је био мрак и да су на удаљености од 30-40 метара видели долазак црвеног “Голфа” и да из њега излазе овде окривљени и упућују се ка кући Дурсума Хотића, док се жалбени наводи бранилаца окривљених Драгана Бајића, адвоката Драгоша Цукавца и Милана Ранића, којима се оспорава кредибилитет исказа наведених сведока управо из разлога што на исти начин описују критични догађај, имплицирајући да је између сведока дошло до међусобног разговора о самом догађају, дакле да су исти своје исказе усаглашавали, оцењују као неосновани.

При том, по оцени овога суда, на правилан закључак другостепеног суда у погледу оцене исказа наведених сведока указује и то да нису сви сведоци тврдили да су видели окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића, већ је сведок Дурсум Хотић навео да Марка Пауковића није видео, али га је чуо када је рекао “где би могао сад бити”, а да је сигуран и да је то Марко рекао, као и да је само чуо жамор и разговор између Марка Пауковића и Драгана Бајића, али није разумео о чему причају, док је сведок Дервиша Хотић описала двојицу униформисаних лица са којима је критичне вечери разговарала, описујући их као и остали сведоци, али не наводећи њихова имена, већ само да их је виђала и раније када су долазили у село, осим што је за једног од њих знала да је из Козице (окривљени Марко Пауковић), а ни сведок Рефик Хотић у свом исказу није тврдио да је овде окривљене критичном приликом видео, већ је навео да их је чуо, да је њихове гласове препознао, будући да је раније са њима комуницирао, наводећи да се добро сећа гласова лица која су побила недужне људе и дете и сигуран је да су то били и да су то учинили војни полицајци Драган Бајић и Марко Пауковић, што управо, и по оцени овога суда, говори да су ови сведоци говорили заиста о ономе што су видели или чули током критичне вечери, па када се њихови искази доведу у међусобну везу, добија се комплетна, заокружена слика критичног догађаја.

Указујући на различитости и противречности у исказима сведока у зависности од времена када су давали исказе, по оцени овог суда, бранилац окривљеног Марка Пауковића, адв. Љиљана Ћесаровић, као и оптужени Драган Бајић и Марко Пауковић, указују на небитне детаље који нису од утицаја на утврђивање одлучних чињеница. При том окривљени Марко Пауковић указује да је сведок Есма Бехар у изјави датој 06.12.2001. године навела да су они врата разбили цепаницом, али не цитира да је управо на том записнику Есма Бехар претходно рекла и да су се њих двојица упутили ка кући Хотић Дурсума, прво *испуцали* у врата његове куће, звали Дурсума да изађе из куће, а након тога провалили са цјепаницом улазна врата, псујући Дурсуму матер, ушли у кућу, након чега се чуо рафал.

Жалбом окривљеног Марка Пауковића указује се и на нека посредна сазнања о могућим извршиоцима овог кривичног дела, као и на наводе сведока Душка Видовића да то ови момци нису урадили, који иначе није био непосредни очевидац, а иначе је, супротно тврдњама окривљених, навео да су Марко и Драган били у јединици кад је било убиство, да је он присуствовао увиђају дан након убиства а да је њих двојицу видео у јединици сутрадан, те правилно другостепени суд заснива своје закључке на оцени доказа изведених пред судом, а не на основу закључивања и инсинуација.

По оцени овога суда, у прилог објективности исказа саслушаних сведока, а како то правилно налази другостепени суд, иде и чињеница да су и сами окривљени у својим одбранама навели да су у патролирања ишла најмање тројица, да су у полицији са њима били и Душко Видовић, Владимир Видовић и Неша – Ненад Каурин, а што је потврђено и исказима сведока Душка Видовића и Ненада Каурина, а што је сагласно са исказима сведока Садифе Хотић и Емсуда Бехара, што уз околност да је сведок Дурсум Хотић у свом исказу навео да претходно није био у било каквој свађи, нити завади са Марком Пауковићем, односно да он никада лично није имао никакву непријатност од стране Драгана Бајића, као и сведок Емсуд Бехар, који је у свом исказу навео да са окривљеним Драганом Бајићем он и његова породица никада нису имали проблема, и по оцени овога суда указује да испитани сведоци, који су указали управо на окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића, као извршиоце предметног кривичног дела, нису имали разлога да баш њих неосновано терете, не укључујући при томе и неке друге припаднике војне полиције Војске Републике Српске, па су стога жалбени наводи окривљених и њихових бранилаца и у том делу оцењени као неосновани.

Имајући у виду све напред наведено, правилно другостепени суд одбрану окривљених Драгана Бајића и Марка Пауковића, који су негирали не само да су извршили кривично дело које им је стављено на терет и своје присуство у вечерњим часовима дана 10.10.1992. године у месту Камичак, већ уопште своје присуство у близини наведеног места (у ком делу је одбрана оповргнута писменим доказима), није прихватио, будући да су такве њихове одбране оповргнуте исказима испитаних сведока, и то како мештана, тако и сведока који су били у истој јединици са окривљенима, Душка Видовића и Ненада Каурина, који су тврдили да су их видели у том временском периоду, како у селу, тако и у команди полиције у месту Томина, док је одбрана окривљених да критичне вечери нису лишили живота пет цивила, и по оцени овога суда, оповргнута исказима напред наведених сведока, које је, како је то већ напред речено, правилно другостепени суд прихватио као веродостојне, доследне и децидне, а чија упоредна анализа и по ставу овога суда комплетира слику критичног догађаја.

И по ставу овога суда, како то правилно налази веће другостепеног суда, овакву оцену одбрана окривљених са једне стране и оцену веродостојности сведочења сведока Есме Бехар, Дурсума Хотића и Емсуда Бехара, са друге стране, поткрепљује и скица коју је приликом давања свог исказа пред првостепеним судом нацртао сведок Емсуд Бехар, на којој је учртао кућу у којој се налазио са комшијама (кућа Есме Бехар), као и путању којом се кретало возило “Голф”, тј. место до којег је возило дошло, где се зауставило и где је потом отишло, при чему и по оцени овога суда, нацртана скица лица места управо поткрепљује исказе наведених сведока Есме Бехар, Емсуда Бехара и Дурсума Хотића, који су се критичном приликом налазили у кући Есме и Мухарема Бехара, која се, како то произлази из нацртане скица лица места и исказа испитаних сведока, налази на раскрсници, преко пута куће Минке Јусић, удаљена 30 до 40 метара, са једним прозором који је окренут ка кући Минке Јусић, потом једним прозором окренутим према кући Дурсума Хотића, што насупрот жалбеним наводима окривљених и њихових бранилаца, и по оцени овога суда, значи да су могли да пропрате долазак

возила “Голф” до раскрснице, кретање у лево ка кући Дурсума Хотића, а потом враћање до куће Минке Јусић, одакле су чули рафале.

Жалбама окривљених и њихових бранилаца оспорава се исказ сведока Емсуда Бехара указивањем да је необично да се критичног догађаја сећао веома детаљно, а да истовремено није могао да се сети препознавања које је вршио пет година пре саслушања, као и да је овај сведок навео да је окривљеног Марка Пауковића познавао пре рата и да је са њим ишао заједно у основну школу у селу Козица, одакле је Пауковић, док из уверења од 09.11.2019. године Основна школа “Јосиф Панчић” из Козице произлази да Емсуд Бехар није похађао као ученик ову школу.

Међутим, и по оцени овога суда, чињеница да сведок Емсуд Бехар није могао приликом давања исказа пред првостепеним судом 2016. године одмах да се сети да је вршио препознавање путем фотографија 2012. године, не утиче на оцену веродостојности његовог сведочења везаног за критични догађај, те доказну снагу самог записника о препознавању, који није доведен у питање. Наиме, сведок Емсуд Бехар је 2012. године, након предочавања девет фотографија, указао на фотографију број 2, на којој је препознао Драгана Бајића и на фотографију број 7, на којој је препознао Марка Пауковића, чак и на фотографију број 9, на којој је Марко Пауковић из млађих дана, претходно описујући кога је и шта критичне вечери видео, при чему је на претресу пред првостепеним судом, дана 24.10.2016. године, окривљене препознао и у судници приликом давања исказа, а не на основу чл. 100 ЗКП на чију повреду неосновано указује окривљени Драган Бајић. При том, и по ставу овога суда, сећање на трауматичне догађаје може бити снажно, а овај сведок је навео да су га та убиства потресла и да је то остало њему дубоко урезано. Када се при том има у виду да је овај сведок овде окривљене виђао и пре критичне вечери када су обилазили село, при том тврдећи у оба своја исказа да их је видео и критичне вечери, неизмењено износи своја опажања где су и шта те вечери окривљени радили, то је и по оцени овога суда сасвим животно и логично да како сведок Емсуд Бехар, тако и сведоци Есма Бехар и Бајро Бехар детаљно описују догађаје и актере тих догађаја, који су за ове сведоке битни, како то правилно закључује и другостепени суд.

Такође, имајући у виду да је у конкретном случају одлучна чињеница да су како сведок Емсуд Бехар, тако и сведоци, остали мештани села Камичак, Есма Бехар, Рефик Хотић, Бајро Бехар и Дурсум Хот, окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића често виђали током њихових обилазака села Камичак, тј. патролирања, при чему су и сами окривљени у својим одбранама говорили да су били у контакту са сељанима, што и по оцени овога суда указује да су сећања наведених сведока на окривљене Бајића и Пауковића, пре свега везана за период лета и јесени 1992. године, то околност да из уверења од 09.11.2016. године Основне школе “Јосиф Панчић” из Козице произлази да Емсуд Бехар није похађао као ученик ову школу, по правилном налажењу другостепеног суда, не утиче на оцену веродостојности исказа сведока Есмуда Бехара, имајући у виду да је његов исказ о догађајима од 10.10.1992. године међусобно сагласан и потврђен исказима осталих наведених сведока, мештана села Камичак.

Жалбени наводи окривљеног Драгана Бајића и браниоца окривљеног Марка Пауковића, адвоката Љиљане Ћесаровић, да другостепени суд није извео ни један доказ, да није саслушао ни једног сведока, нити вештака, те да није прибавио раније дате изјаве сведока, су без утицаја на правилност одлуке другостепеног суда, будући да из записника са претреса одржаног пред другостепеним судом одржаног дана 29.05.2019. године, произлази да су у доказном поступку, на сагласан предлог странака, прочитани сви докази изведени на главном претресу пред првостепеним судом, као и да нових доказних предлога није било.

2.3 Истицање повреде кривичног закона

Имајући у виду да су све одлучне чињенице правилно и потпуно утврђене, према оцени Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, као суда трећег степена, другостепени суд је правилно извео закључак о правној оцени радњи окривљених Драгана Бајића и Марка Пауковића, па је правилно одлучио о њиховој кривици и правном квалификацијом из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ, правилно је примењен закон, јер се у радњама окривљених стичу како објективна, тако и субјективна обележја кривичног дела за које су окривљени оглашени кривим, па су стога жалбени наводи бранилаца окривљеног Драгана Бајића, адвоката Драгоша Цукавца и адвоката Милана Ранића и браниоца окривљеног Марка Пауковића, адвоката Љиљане Ћесаровић, којима се другостепена пресуда оспорава због повреде кривичног закона, оцењени као неосновани.

2.4. Оцена одлуке о кривичним санкцијама

Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, као суд трећег степена, испитао је другостепену пресуду у делу одлуке о кривичним санкцијама, по жалби браниоца окривљеног Марка Пауковића, адвоката Љиљане Ћесаровић, и по службеној дужности у односу на окривљеног Драгана Бајића, у смислу одредбе члана 451 став 2 тачка 1 ЗКП, с обзиром да су жалбе овог окривљеног и његових бранилаца, адвоката Драгоша Цукавца и адвоката Милана Ранића, изјављене због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона, али не и због одлуке о казни.

Овај суд налази да је другостепени суд, приликом одлучивања о избору врсте и висине кривичне санкције коју ће изрећи окривљенима Драгану Бајићу и Марку Пауковићу, правилно, у смислу члана 41 КЗ СРЈ, ценио све околности које су од утицаја да кривична санкција буде правилно одабрана и њена висина правилно одмерена. Од олакшавајућих околности на страни окривљеног Драгана Бајића, правилно је другостепени суд ценио чињеницу да исти до сада није осуђиван, да је у време извршења кривичног дела имао [REDACTED] годину, као и његове породичне прилике, односно да је [REDACTED], а на страни окривљеног Марка Пауковића чињеницу да се ради о лицу које до сада није осуђивано, да је у време извршења кривичног дела имао [REDACTED] године, као и његове породичне прилике, односно да је [REDACTED]. Такође, насупрот жалбеним наводима браниоца окривљеног Марка Пауковића, адвоката Љиљане Ћесаровић, правилно је другостепени суд, као

отежавајуће околности на страни окривљених Драгана Бајића и Марка Пауковића, ценио тежину извршеног кривичног дела и настале последице, односно да је том приликом страдало петоро људи, од чега четири жене и девојчица од 12 година, те да су оштећени били незаштићена лица, која нису допринела оваквом понашању окривљених, нити су код њих могла изазвати осећај угрожености, чиме није повређен закон, како се то неосновано жалбом браниоца истиче, будући да, иако је последица радње извршења предметног кривичног дела опредељена у множини, а пасивни субјект цивилно становништво, чињенице да је том приликом страдало петоро људи, међу којима и девојчица од 12 година, као и да су оштећени били незаштићена лица, која нису допринела оваквом понашању окривљених, нити су код њих могла изазвати осећај угрожености, не представљају елементе кривичног дела за које су окривљени оглашени кривим, већ управо отежавајуће околности на страни окривљених, како то правилно оцењује веће другостепеног суда.

Другостепени суд је, ценећи све напред наведене олакшавајуће и отежавајуће околности, окривљене Драгана Бајића и Марка Пауковића осудио на казне затвора у трајању од по 12 (дванаест) година, налазећи да су изречене казне нужне и истовремено довољне да би се остварила сврха кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ, као и да су исте сразмерне тежини извршеног кривичног дела, проузрокованим штетним последицама и степену кривице окривљених.

Напред наведене разлоге у свему као правилне прихвата и Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, као суд трећег степена, налазећи да је другостепени суд дао правилан значај свим околностима од утицаја на кривичну санкцију и да ће се казнама затвора у наведеном трајању у потпуности остварити сврха кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ, тј. да су исте сразмерне тежини учињеног кривичног дела и тежини последица описаних у изреци ожалбене пресуде, као и степену кривице окривљених.

Овај суд је имао у виду и остале наводе из изјављених жалби, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку, па их није посебно ни образлагао.

Из свих изнетих разлога, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, као суд трећег степена, на основу одредбе члана 457 ЗКП, донео је одлуку као у изреци пресуде.

Записничар-виши саветник
Бранислава Муњић,с.р.

Председник већа-судија
Зоран Савић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

